

C/ Ramon Turró, 130 – 08005 Barcelona – 93 225 13 24 – www.voramar.cat – www.voramaropina.wordpress.com

Taula rodona

QUINES COMPETÈNCIES S'HAN DE DESENVOLUPAR AVUI PER CONTRIBUIR A LA SOCIETAT DEL FUTUR?

16 de maig de 2011 a les 20:00 h

RESUM

El passat dia 16 de maig va tenir lloc a Voramar, una taula rodona que es va centrar en l'eix de COMPETÈNCIES DE FUTUR.

Els ponents van donar una visió des de diferents òptiques, pedagògica, professional i social de cap a on evoluciona la societat i quines competències es demanarà als nens i nenes d'avui.

Ponents:

Sr. Enric Roca

Doctor en Ciències de l'Educació per la UAB i professor titular del Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social d'aquesta universitat. Coordinador general d'Edu21.

Sr. Antoni Oliva

Secretari Tècnic de l'Associació d'empreses 22@Network

Sr. Jordi Roglà de Leuw

Director de Càritas Diocesana de Barcelona

Moderador/a

Sr. Victor Amela

Periodista de La Vanguardia – La Contra

A continuació us hem transcrit un resum de les diferents intervencions.

1. Les competències de futur des de l'òptica educativa:

Sr. Enric Roca. *Doctor en Ciències de l'Educació per la UAB i professor titular del Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social d'aquesta universitat. Coordinador general d'Edu21.*

El Sr. Roca parteix que educació és futur i com a tal s'ha d'actuar des de l'educació amb aquesta visió. Tanmateix, en un món tan canviant com l'actual res assegura que les competències que s'estant desenvolupant ara des de l'escola seran les necessàries en un futur.

Una de les principals funcions per part de l'escola és la de contribuir a la socialització de l'alumnat, considerant aquesta com la mínima competència per afavorir la integració del nen i la nena a la societat del futur. **La socialització de l'alumnat és un dels encàrrecs que té avui dia l'escola.**

Competència, és actualment una paraula de moda en el món educatiu. **El desenvolupament de les competències bàsiques esdevé un dels eixos centrals de les actuacions educatives de tots els que interaccionen en el món de l'escola.**

L'avaluació anual de les competències bàsiques (matemàtiques, llengua catalana, llengua castellana i llengua estrangera) al final de l'etapa educativa de primària configura una **situació complexa del sistema educatiu amb reptes importants**. Un de cada quatre alumnes de primària passa a l'ESO no havent assolit aquestes competències bàsiques i més del 30% de les persones entre divuit i vint-i-quatre anys no es treu el graduat d'ESO. **Aquesta situació afecta al futur i es córren el risc de tenir una generació perduda.**

Aquestes dades que es repeteixen any a any conviden a la reflexió i aquesta ha **de defugir de repensar allò que hem d'ensenyar i que es centra en el currículum establert**. Podriem dir que "tot s'ha de fer". L'oferta que fem des del sistema educatiu és l'adequada a les característiques de l'alumnat d'avui en dia?, s'ofereixen i es donen uns continguts educatius motivadors i engrescadors per al nostre alumnat?, el nostre sistema considera i potencia aquells alumnes amb talent en qualsevol habilitat?

Davant aquests paradigmes, avui dia des de l'escola s'ha de **prioritzar el desenvolupament de les següents competències:**

1. Competència de **lectura** a partir d'un determinat moment de l'etapa educativa de l'alumne per tal de contribuir a una bona **expressió oral**; aquesta és la base a una bona **comprensió lectora**.

2. Competència en **llengües estrangeres**. És necessari incrementar el nivell de coneixement en llengües estrangeres al finalitzar l'ESO i per tant cal afavorir la llengua estrangera com a llengua de comunicació.

3. Capacitat de **càlcul i raonament matemàtic**, pel que cal una bona comprensió lectora.

4. Competència **musical** com a base per al desenvolupament d'altres competències.

5. Competència **digital**. Requereix aules connectades a la Xarxa per tal que aquesta esdevingui un petit laboratori on s'analitzin, en equip, els missatges que corren a la Xarxa. La competència digital obliga a desmuntar l'actual sistema d'impartició i aprenentatge i per tant representa un canvi de paradigma en la gestió de l'aula i en la forma d'ensenyar.

6. **Valors**. En un món en que tot el coneixement és a la Xarxa, el desenvolupament de valors és essencial. L'escola ha de donar exemple atès que és des de l'exemple que s'educa; aquest donar exemple implica tenir uns valors sòlids i afermats a tots nivells de l'organització.

Es consideren valors essencials, **l'honestedat, el compromís, l'esforç i el respecte**. Aquests, són valors que no canviaran en el temps.

A totes aquestes competències que cal prioritzar des de l'escola, l'evolució d'una societat en canvi constant ens indica que el nostre alumnat viurà una vida subjeta també a canvis i a feines diferents. Davant aquest context, és important avui dia a l'escola donar un bon **suport en orientació i acompanyament en la decisió del que volen fer els nostres alumnes en un futur**.

2. Les competències de futur des de l'òptica professional:

Sr. Antoni Oliva. Secretari Tècnic de l'Associació d'empreses 22@Network

El Sr. Oliva parteix d'una visió del teixit empresarial del Districte 22@ agrupats a l'Associació d'empreses i institucions del 22@Network. L'Associació compta amb més de **cent empreses i institucions i 15.000**

professionals en els sectors considerats estratègics com el **Mèdia, Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), Tecnologies Mèdiques (TecMed), Energia i Disseny.**

El desenvolupament d'aquest teixit obre importants perspectives de creixement i desenvolupament en una zona ja en transformació i per tant necessitats de determinats perfils professionals.

La necessitat de perfils professionals està en funció de la maduresa del sector. Així per exemple, sectors madurs com el Mèdia i el TIC tenen necessitat de tots els perfils, amb professionals que provenen de cicles formatius de grau mig i superior, d'estudis de grau i de postgrau i d'estudis de doctorat.

Les necessitats més transversals d'aquests sectors fan referència a l'àmbit de la gestió; economistes (ADE) i enginyers són sempre perfils necessaris per aquestes funcions.

Altres perfils més transversals són els comercials i venedors que provenen de tot tipus d'estudis, valorant-se prioritàriament capacitats com la comunicació o la capacitat de treball.

Un dels aspectes a destacar fa referència als perfils tècnics que davant la situació econòmica actual no són absorbits pel sector productiu, estimulant que marxin fora en busca d'altres oportunitats.

Les **competències professionals** més valorades per part del sector empresarial i no centrades únicament en un perfil o sector determinat són:

1. Capacitat de treball en equip

Entesa com la capacitat per actuar, conèixer i entendre les necessitats dels altres amb visió de projecte comú global i no només de la pròpia funció. Es valora la capacitat d'integrar-se i adaptar-se a un grup en constant evolució.

2. Gestió multitasca

Capaç de treballar amb múltiples i diverses situacions i projectes amb visió de resultat final previst. Capaç de treballar amb mentalitat d'objectiu i compliment de termini i d'orientar i enfocar els seus esforços al seu assoliment.

3. Creativitat en la resolució de problemes

La capacitat i iniciativa per a resoldre incidències i problemàtiques; per a analitzar, plantejar i impulsar solucions efectives i simples que considerin el projecte i objectius empresarials.

4. Iniciativa

Capacitat per impulsar i desenvolupar les funcions i responsabilitats pròpies amb qualitat i termini. Capacitat per fer ben fet, el que s'ha de fer i quan s'ha de fer.

5. Capacitat d'aprendre

Tenir una base de coneixements, actituds i predisposició que afavoreixin l'aprenentatge futur. Fa referència a la capacitat per adquirir i assimilar nous coneixements i informacions. Les empreses valoren no nomé allò que un sap avui, si no allò que un es capaç d'aprendre en un futur.

6. Capacitat per expressar-se

Fa referència a la capacitat per comunicar oralment i per escrit de forma clara, entenedora i estructurada, amb el domini d'un llenguatge i d'un vocabulari múltiple i ric. Ressaltat la necessitat de fer-ho en diferents idiomes.

7. Capacitat d'anàlisi i de síntesi

Tenir desenvolupat l'hàbit d'estudi d'informació diversa, nombrosa i complexa aïllant els conceptes bàsics i rellevants d'aquells que no ho són.

8. Visió global

Capacitat per veure les coses com un tot i en la seva globalitat i no de forma aïllada.

9. Transcendència

Fa referència a la dimensió humana de la persona i als seus valors personals. Moltes empreses valoren en un perfil determinat la disposició d'estudis de caràcter humanista.

Aquestes són algunes de les competències més valorades avui en dia pel sector empresarial i que de ben segur són competències de futur també. Tanmateix i com a conseqüència d'interactuar en entorns canviants i cada vegada més complexes, una competència de futur que es demanarà als nostres joves és la de **saber gestionar la complexitat amb audàcia**.

Per finalitzar, el Sr. Oliva planteja dues raons de cara al futur, una de pesimista i una d'optimista.

La primera fa referència als esforços esmerçats per la societat en general en formar a perfils de caràcter tècnic que no troben sortida en l'actual sector productiu. Aquest fet que pot comportar el desapropiar el coneixement d'una generació sencera, sent necessari que el sector

productiu sàpiga trobar l'encaix per afavorir que aquest coneixement no marxi cap a altres països.

La segona és en relació al potencial de creixement futur que ofereix l'entorn del 22@ amb oportunitats per integrar el coneixement jove futur.

3. Les competències de futur des de l'òptica social:

Sr. Jordi Roglà de Leuw

Director de Càritas Diocesana de Barcelona

El Sr. Roglà inicia la seva exposició fent èmfasi en la recent evolució del país i fa una crítica al posicionament de la societat en tota la seva extensió al llarg del període de creixement econòmic del nostre país.

Partim d'un context de quinze anys de bonança econòmica amb un creixement ininterromput basat en sectors de baix valor afegit productiu. Aquest creixement ha configurat un nou context social que es caracteritza per:

- Un augment de persones nouvingudes provinents d'altres països amb una nova aposta de vida.
- Un increments demogràfic important del país que s'ha sustentat en la immigració.
- Una millora de l'esperança de vida de la població.

El context de creixement i la nova configuració de la societat han generat noves necessitats i expectatives basades en la societat del benestar on tothom tenia de tot. Aquesta situació no ha afavorit el desenvolupament d'actituds de col.laboració amb els col.lectius més necessitats al no haver-hi importants necessitats socials.

Durant aquesta llarga etapa de creixement la societat ha orientat el seu temps cap a altres projectes més personals i no socials. Les famílies han volgut que els seus fills sapiguin de tot basant-se en gran mesura en estructures d'aprenentatge i educació externes al propi entorn familiar i en el que la societat ha donat oportunitat a tothom.

El trencament de l'etapa creixement econòmic que ha donat pas a la greu situació de crisi actual, amb a prop de cinc milions de persones en atur, sense el suport públic en determinats projectes socials, si que fa necessari, ara, que hi hagi persones amb comportaments compromesos socialment i amb uns determinats valors i unes actituds que s'han perdut durant l'època de creixement i bonança.

La societat necessita persones amb els següents valors:

1. Esperit col.laboratiu

Voluntat d'actuar i treballar en ajuda als altres.

2. Compromís

Voluntat i interès de contribuir a una millora de la societat en general.

3. Generositat

Donar en benefici dels altres i de la societat en general.

4. Amb voluntat de compartir

Capacitat per compartir inquietuds, coneixements, materials... amb els altres.

5. Compasiu

Capacitat per entendre la situació dels altres.

6. Amb grans dosis d'il.lusió

Positivisme per impulsar accions que contribueixen a la millora de la societat.

7. Que sàpiga estimar

Capacitat per respectar els altres.

8. Resilència

Capacitat per fer front a l'adversitat

4. Debat i conclusions:

Sr. Victor Amela

Periodista de La Vanguardia – La Contra

Al llarg del **debat** van sorgir diferents aspectes de gran interès entre els que destaquen:

-**Necessitat de fomentar l'emprenedoria** des de l'escola. No fa referència a coneixements sobre creació d'empreses si no de la necessitat de fer dels alumnes persones actives. En relació a aquest aspecte el Sr. Roca va apuntar que fomentar l'emprenedoria requereix un canvi de mètode d'aprenentatge i que no es tracta d'incrementar el curriculum.

-**Necessitat d'ensenyar als nostres alumnes a gestionar la complexitat.** En aquest sentit el Sr. Roca assenyala la necessitat de la gestió de grups en el si de l'escola i la importància de la funció del

tutor i la tutoria. Es tracta d'establir lligams forts entre els alumnes i l'escola de forma que l'escola sigui no només un lloc de formació cultural, si nó també emocional.

-Importància de la família en fomentar el treball en equip. En relació al mateix, el Sr. Roca que realment la família és el primer núcli educador, però l'escola no pot obviar la realitat actual de situacions en que o no hi ha família o aquesta és molt feble.

Resum:

Com a resum un quadre amb una síntesi de les diferents aportacions dels ponents:

COMPETÈNCIES DE FUTUR

ÓPTICA PEDAGÒGICA	ÓPTICA PROFESSIONAL	ÓPTICA SOCIAL
Lectura / expressió oral / comprensió lectora	Capacitat de treball en equip	Esperit col.laboratiu
Llengües estrangeres	Gestió multitasca	Compromís
Càlcul i raonament matemàtic	Creativitat en la resolució de problemes	Generositat
Competència musical	Iniciativa	Amb voluntat de compartir
Competència digital	Capacitat d'aprendre	Compasiu
Valors: honestat, compromís, esforç i respecte	Capacitat per expressar-se	Amb grans dosis d'il.lusió
	Capacitat d'anàlisi i de síntesi	Que sapiga estimar
	Emprenedoria	Resilència
	Visió global	
	gestionar la complexitat amb audàcia.	
	Transcendència	
Socialitzar a l'alumne	Optimisme en desenvolupament de l'àrea del 22@ amb necessitat de nous perfils professionals.	Necessitat de recuperar els valors de col.laboració amb la societat
Competències bàsiques mínimes		
Importància de l'orientació de l'alumne	Necessitat de retenir el talent	
Necessitat de repensar l'educació		

Barcelona, 16 de maig de 2011.